

Под егидата на г-жа Илияна Йотова,
Вицепрезидент на Република България

ЖИВОПИСНА БЪЛГАРИЯ
БЪЛГАРСКИ ЛИТЕРАТУРНИ МАРШРУТИ
Международна академична програма
2021 – 2022 г.

СЪОРГАНИЗАТОРИ:

Министерство на образованието и науката
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

I. КОНЦЕПЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

Академичната програма „Живописна България“ се основава на модерното разбиране за интеркултурната комуникация като „трансфер“ и споделяне на знания и ценности. Тя е плод и на дълбокото убеждение, че академичната българистика, развивана в пределите на страната и извън тях, създава най-ефикасните посредници между контекстите, най-подготвените „посланици“ на българската култура.

Програмата осъществява **втори етап на проект**, който си поставя амбициозната задача да снабди Вазовия пътеписен сборник „Живописна България“ (една литературна география за българите) с обратната перспектива – **с помощта на художествените текстове** (с помощта на гласовете на Яворов, Йовков, Радичков..., Г. Господинов или Т. Димова) да създаде **за чуждите читатели** (студенти, ученици, преподаватели; професионалисти и любители) **Литературен атлас и Виртуална карта** на примамливо красивата, все още приключенски неизвестна България. В тях са интегрирани детайлно изработени маршрути, представящи разнообразни аспекти на българската култура. Създаването им е ориентирано към интересите на външния потребител и следва неговата нагласа за ново и културно провокативно.

Всеки маршрут е структуриран около конкретна тема (например: „Музика и лирика – българските прегласи“) и съчетава особеностите на локалната култура с част от текстовете, които са представителни за нея. Например: *Казанлък и Чудомир; Добрич и Йовков; Поморие и Яворов; Трявна и Петко и Пенчо Славейкови* и т. н. Маршрутите включват многообразие от съчетаване на литературното с други сфери на българската култура (етнология, археология, архитектура, музика и т.н.). Беседите към тях са разработени на съответните чужди езици, а литературните текстове се предлагат в създаден за целта превод. Допълнително изискване е включването на топоси, които са извън широко популярните туристически обекти, като и на природни забележителности, резервати и др.

Изготвят се презентации, които трябва да се защитят на отделни работни сесии на специално организирана за целта пътуваща конференция. На последния ѝ

етап жури с представители от различните участващи университети ще определи най-атраaktivния маршрут.

II. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА И УЧАСТНИЦИ

Организационната структура се основава на съществуващата и активно работеща система от лекторати, която поддържа българското Министерство на науката и образованието, както и на звената по българистика към чужди университети. Създадени са работни екипи в 10 университета:

Атина (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών); **Варшава** (Uniwersytet Warszawski); **Венеция** (Ca' Foscari University of Venice); **Виена** (Universität Wien); **Любляна** (Univerza v Ljubljani); **Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“**; **Санкт-Петербургский** государственный университет; **Софийски университет „Св. Кл. Охридски“**; **Страсбург** (Université de Strasbourg); **Хайделберг** (Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg)

Всички ръководители на университетските работни екипи са утвърдени учени: български и чужди. Екипът на участниците в програмата събира във впечатляваща палитра една „разширена“ академична България. Например наред със студентите от Любляна, Виена, Санкт Петербург (основно словенци, австрийци, руснаци) в проекта активно работят и български студенти от Софийския университет и от Пловдивския университет. Сред „чуждите“ участници има студенти от български произход, деца на емигранти; има студенти по българистика, които все още не са били нито веднъж в България, има и докторанти, чиято научна проблематика изисква периодично пребиваване в България и за които българистиката е избраният път на професионална реализация.

Научно ръководство на програмата:

проф. д.ф.н. Любка Липчева, **Ръководен екип** на съорганизаторите:

Н. Младенова (Кабинет на Вицепрезидента), Н. Михалевска (Министерство на образованието и науката), доц. д-р Н. Чернева (ПУ „Паисий Хилендарски“)

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ И ТЯХНАТА ПРИЛОЖИМОСТ

1. Публикуване на **книжно издание ЛИТЕРАТУРЕН АТЛАС „ЖИВОПИСНА БЪЛГАРИЯ“**.

2. Създаване на **интерактивна платформа със свободен достъп „ЖИВОПИСНА БЪЛГАРИЯ“**, която:

2.1. Включва основни топоси и линкове с разтварящи се беседи към тях на съответния език; литературни текстове или подбрани откъси от тях в превод; снимкови и видео материали към беседата и др. и всичко това дава възможност за осъществяване на виртуални екскурзии по цялостно изготвени от проекта маршрути.

2.2. Предлага превод на отделни разработени маршрути от оригиналния им език (гръцки, словенски, френски и т.н.) на български и на английски език. Този двоен езиков трансфер на беседите дава възможност във виртуалното пространство на академичната

програма да се „засрещнат“ културните предпочитания на новите поколения европейци и да се изгради „пъзел“ на техните представи за българската култура.

2.2. Позволява чрез свободни комбинации да бъдат създавани нови маршрути от самите потребители в съответствие с предпочитанията и езиковата им подготовка.

2.3. Дава много богати възможности за разработването на методически задачи, съобразени с целите, които си поставят отделните преподаватели по български език и култура.

3. Създадените атлас и интерактивна карта ще могат да се използват:

- За образователни цели: подпомагане на академичните и изследователските програми по българистика в чуждите университети и осигуряване на работата на българските лектори към тях; от европейските академични институти и центрове в учебните им програми по етнология, история и литература на Балканите, на Югоизточна Европа, на славянските общности и др.; в магистърски курсове на специалностите по европеистика, по организация/мениджмънт на туризма, по превод и преводаческо изкуство и редица други; в образователните програми на българските училища в чужбина, свързани с изучаването на езика, на културата и историята на България; в учебните програми по чужд език на българските гимназии и при езиковата подготовка на различни равнища на чуждоезиковите филологии в българските академични институции (германистика, полонистика, новогръцка филология и др.), както и във всички форми на извънинституционално обучение, което предполага българистична проблематика.

- За презентации на българската култура: от българските културни институти в съответните чужди страни при осъществяването на тяхната културна програма и в работата им с българските общности там; при представянето на съответните локални центрове (Казанлък, Пловдив, Русе и т.н.) или отделни културни обекти пред чужда аудитория, като за целта от мултимедийния продукт може да се извлича многоезично фокусиране на информацията около съответния топос; при изготвянето на реални маршрути за български културен туризъм; във всички международни форуми, осъществяващи културен трансфер и реализиращи се в онлайн среда и др.

- За популяризирането на българската литература сред много широка читателска аудитория извън българския културен контекст. Свободният достъп, който програмата предоставя до преводи на българската литература, позволява разгръщането на професионални преводачески и любителски форуми за критическа рецепция; инициативи на преводачески организации и/или отделни преводачи за разширяване на корпуса от преведени текстове, алтернативно допълване и обогатяване на вече включените автори с нови преводи на техни произведения и др.

IV. ПРОГРАМАТА В ЧИСЛА

УЧАСТВАЩИ УНИВЕРСИТЕТИ 10	РЪКОВОДИТЕЛИ НА ЕКИПИ 13
У Ч А С Т Н И Ц И 42	
Студенти 30	Млади учени и докторанти 12

ВКЛЮЧЕНИ БЪЛГАРСКИ АВТОРИ 76
--

РАЗРАБОТЕНИ МАРШРУТИ 15	
ВКЛЮЧЕНИ ТОПОСИ 35	
Многократно включвани 8	Еднократно включени 27
Брой включвания 30 27	

ЖИВОПИСНА БЪЛГАРИЯ

БЪЛГАРСКИ ЛИТЕРАТУРНИ МАРШРУТИ

Международен академичен проект
Част III
февруари 2023 г. – февруари 2026 г.

СЪОРГАНИЗАТОРИ:

Министерство на образованието и науката
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

I. КОНЦЕПЦИЯ

Новият етап от разгръщането на дейностите в проекта (част III) следва изначално заложените в него визии за интеркултурната комуникация като „трансфер“ на знания и ценности, за художествената литература като изключително успешен медиатор между културните различия, за представителите на международната академична общност на българистите: студенти, млади учени и утвърдени изследователи като най-подготвените „посланици“ на българската култура.

Постиженията на предходните два етапа на проекта трябва да бъдат допълнени в техните основни показатели (работни езици, представени български автори и свързани с тях топови, създадени беседи, изготвени нови преводи и т.н.) и усъвършенствани като възможности за приложимост в сферата на образованието, но и в по-широкия контекст на международните културни контакти.

II. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА И УЧАСТНИЦИ

Организационната структура отново се основава на работни екипи в 10 университета, като четири от тях са нови участници:

Анкара (Ankara Üniversitesi), **Варшава** (Uniwersytet Warszawski); **Венеция** (Ca' Foscari University of Venice); **Любляна** (Univerza v Ljubljani); **Неапол** (Università degli Studi di Napoli Federico II); **Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“**; **Прага** (Univerzita Karlova v Praze); **Сегед** (Szegedi Tudományegyetem); **Софийски университет „Св. Кл. Охридски“**; **Страсбург** (Université de Strasbourg).

Ръководители на работни екипи:

д-р Ася Асенова, доц. д-р Григор Григоров, проф. д.ф.н. Любка Липчева-Пранджева, проф. д-р Людмил Димитров, д-р Мая Падешка, доц. д-р Миряна Янакиева, д-р Надежда Стоянова, д-р Силвия Шедлецка, проф. д-р Хюсеин Мевсим, д-р Ярослав Отченашек

Научно ръководство на програмата:
проф. д.ф.н. Любка Липчева-Пранджева

Ръководен екип на съорганизаторите:

Надя Младенова (Кабинет на Вицепрезидента), Наталия Михалевска (Министерство на образованието и науката), доц. д-р Надя Чернева (ПУ „Паисий Хилендарски“)

III. ДЕЙНОСТИ

Изпълнението на дейностите по съвместния Международен интердисциплинарен проект „Живописна България. Литературни маршрути“, част III, включва:

1. Надграждане на създадената онлайн платформа „Живописна България“ с нови дигитални образователни ресурси:

1.1. Включване на **три нови за платформата чужди езици**: турски, унгарски, чешки.

1.2. Създаване на **нови чуждоезикови беседи**, организирани в цялостни литературни маршрути.

1.3. Синхронизиране на новите ресурси с **виртуалната карта** на платформата.

2. Организация и провеждане на **три интердисциплинарни форума**, два от които изнесени извън България („Живописна България – интердисциплинарни диалози в чужд контекст“) с фокусен език на съответния контекст и един форум в България, изцяло на български език: „Живописна България – интердисциплинарни диалози у дома“ (включва комплексно представянето на всички нови беседи).

3. Осъществяване на **онлайн публикация**, дигитално копие на книжното издание на ЛИТЕРАТУРЕН АТЛАС „ЖИВОПИСНА БЪЛГАРИЯ“ – публикува се на онлайн платформата на „Живописна България“, като на сайта на МОН се обявява линк към публикацията.

4. **Разработване и публикуване на Втори том** на многоезичния ЛИТЕРАТУРЕН АТЛАС „ЖИВОПИСНА БЪЛГАРИЯ“, включващ новосъздадените чуждоезикови беседи, разбирани като „културни портрети на България“.

